

MAKTENĪGI RĀCENTIŅI

Artas Melnalksnes horeogrāfija un apraksts
(*Rūtas Lauces apraksta precizējumi, Irīnas Mihailovskas notis*)
Sniedzes Grīnbergas tautas mūzikas apdare
Deja 8 pāriem

Deja paredzēta 5.-6. klašu dejojājiem.

Deja "Maktenīgi rācentiņi" veidota, apspēlējot muzikālā materiāla tēlu un domu. Dejas sākuma daļā puisi cenšas sev pievērst meiteņu uzmanību, tēlojot rāceņus. Meitenes izliekas to nesaprotam un novāc "ražu". Puisi cenšas rast meiteņu uzmanību, viņas izdancinot, bet meitenes izvairās. Tomēr dejas finālā puisiem izdodas iecerētais – nobučot meiteni.

Dejai 9 gājieni. Taktsmērs - 4/4 un 6/4. Horeogrāfisko leksiku veido tecīņus solis, skrējiena un galopa polkas soļi, palēciena, galopa soļi, izklupieni un šo soļu kombinācijas.

Dejojāji nostājas 1.zīm. norādītajās vietās. Kājas 6.pozīcijā. Meitenēm rokas sānos, puisiem – gar sāniem. Pirmo gājieni izpilda tikai puisi.

Pirmais gājiens (1.-16.t.)

1.-2.t.	Ievada mūzika. Izgaida.
3.-4.t.	Puisi izskrien un notupstas 2.zīm. pozīcijās. Kājas 6. pozīcijā. Rokas apķer ceļus, delnas savilktas dūrēs, galva noliekta pie ceļiem. Puisi 1.gājiena laikā attēlo rāceņu augšanu.
5.-6.t.	Izgaida, saglabājot pozu.
7.t.	Lēnām pieceļas līdz nelielam iesēdienam (demi plie), saglabājot iepriekšējos roku un galvas stāvokļus.
8.-9.t.	Izgaida, saglabājot pozu.
10.t.	Saglabājot kāju un auguma pozīciju, lēnām atver rokas uz sāniem – augšdelmi plecu augstumā paralēli grīdai, apakšdelmi perpendikulāri grīdai, delnas savilktas dūrēs.
11.-12.t.	Izgaida, saglabājot pozu.
13.t.	Pilnīgi iztaisno augumu, vienlaicīgi ar plašu žestu rokas, savilktas dūrē, paceļ lokveidīgi virs galvas, savienojot dūres (3. roku pozīcija). Kustību izpilda plūstoši, visas 13.t. laikā.
14.-15.t.	Izgaida, saglabājot pozu.
16.t.	Puisi strauji uz "viens" liek soli sānis virzienā uz centru (2.zīm. mazā bulta), fiksējot nelielu iesēdienu (demi plie) 2.pusizvērstajā pozīcijā. Rokas saglabā pozīciju virs galvas.

Otrais gājiens (17.-24.t.)

Puisi visa otrā gājiena laikā saglabā izveidoto pozu.

1.-2.t.	1. un 2. meitene ar 1.kustību virzās 2.zīm. nepārtraukto bultu virzienā.
3.-4.t.	1. un 2. meitene ar 1.kustību virzās 2.zīm. pārtraukto bultu virzienā, bet 3. un 4. meitene 2.zīm. nepārtraukto bultu virzienā.

- 5.-6.t. Pirmās sešas meitenes ar 1.kustību virzās 3.zīm. nepārtraukto bultu virzienā.
7.-8.t. Visas meitenes ar 1.kustību virzās 3.zīm. pārtraukto bultu virzienā (5. un 6.meitene kustās analogiski iepriekšējam). 8.t. beigās atrodas savam puisim tieši aiz muguras kā 4.zīm.

Trešais gājiens (25.-32.t.)

- 1.-2.t. Meitenes uzliek rokas uz puīša vidukļa. Visi izpilda 2.kustības 1.-2.t.darbības. Puiši, saglabājot pozu, sāk šūpošanos virzienā uz centru, meitenes sāk šūpotie uz āru, liekot plašāku soli 2.pusizvērstajā pozīcijā.
- 3.t. Meitenes izpilda 2 piesitienus 3.kāju pozīcijā. 1., 3., 5., 7. meitene piesit labo kāju, 2., 4., 6., 8.meitene kreiso kāju. Rokas savilkta dūrēs, sānos. Puiši takts sākumā strauji notupstas un ieņem pirmā gājiena sākuma (3.-4.t.) stāvokli.
- 4.t. Meitenes ar četriem tecinūs soļiem apgriežas veselu apli ap sevi. 1., 3., 5., 7. meitene griežas pa labi, sākot ar labo kāju. 2., 4., 6., 8.meitene pa kreisi ar kreiso kāju.
Puiši iztur pozu.
- 5.-6.t. Meitenes izpilda divus tecinūs un soli ar palēcienu (2 reizes), apdejojot savu puisī pa ārpusi 4.zīm. bultu virzienā. 1., 3., 5., 7. meitene kustību sāk ar labo kāju, 2., 4., 6., 8. meitene – ar kreisi kāju.
Puiši iztur pozu.
- 7.t. Puiši pieceļas, ieliek rokas savilktas dūrēs sānos. Visi izpilda 2 galopa soļus un soli ar nolēcienu 4.zīm. pārtraukto bultu virzienā, izveidojot 5.zīm. 1., 3., 5., 7. meitene galopu sāk ar labo kāju, 2., 4., 6., 8. meitene – ar kreiso kāju. Visas meitenes nolēc 6.pozīcijā, puiši – 2.pusizvērstajā pozīcijā nelielā iesēdienā (demi plie) ar lokveidīgi paceltām rokām virs galvas, kā otrajā gājienā.
- 8.t. Meitenes izpilda vienu skrējiena polkas soli uz vietas (uzlēciens pirms polkas ir jāizpilda) un 2 piesitienus 3.kāju pozīcijā. 1., 3., 5., 7. meitene izpilda polku ar labo kāju pa labi veselu apli ap sevi, divus piesitienus izpilda ar kreiso kāju. 2., 4., 6., 8. meitene izpilda polku ar kreiso kāju pa kreisi pus apli ap sevi, divus piesitienu izpilda ar labo kāju.

Ceturtais gājiens (33.-43.t.)

- 1.-4.t. Meitenes DCV virzās ar 1.kustību līdz 6.zīm. vietām. 4.t. beigās paliek ar skatu uz vidu.
Puiši, saglabājot pozu, izpilda 2.kustību, sākot šūpoties 5.zīm. bultu virzienā. 4.t. laikā nostājas 6.zīm. pozīcijā ar mugurām kopā un saķeras elkoņos (kā uz mucīnām).
- 5.t. 2., 4., 6., 8.puisis noliecas un uz savas muguras ceļ otros puišus. 1., 3. 5., 7. puisis cēliena brīdī pievelk ceļus pie vēdera, kājas kopā, pēdas nostieptas (attēlo "rāceņu vilkšanu", pazīstama arī kā "muciņu skalošana").
Meitenes attēlo rāceņu vilkšanu: 1., 3., 5., 7.meitene izpilda izklupieni ar labo kāju uz priekšu (kreisā aizmugurē taisna), vienlaicīgi abas rokas ar plašu žestu izstiep uz priekšu - "satver rāceni". 2., 4., 6., 8.meitene izpilda izklupieni ar labo kāju atpakaļ, kreisā taisna, atbalstīta uz papēža. Rokas ar plašu žestu pievelk pie krūtīm- "velk rāceni".

- 6.t. Puiši atkārtro 5.t. darbību mainītās lomās.
Meitenes turpina “vilkt rāceņus”: 1., 3., 5., 7. meitene pārnes svaru uz kreisās kājas atpakaļ nelielā iesēdienā, labā atbalstīta uz papēža. Rokas pievelk pie krūtīm – “velk rāceņi”. 2., 4., 6., 8. meitene izpilda izklupieni ar kreiso kāju uz priekšu, vienlaicīgi ar plašu žestu izstiepj rokas uz priekšu – “satver rāceņi”.
- 7.t. Puiši atkārtro 5.t. darbības.
Meitenes izpilda vienu skrējiena polkas soli (uzlēciens jāizpilda), sākot ar labo kāju un griežoties vienu apli ap sevi pa labi, un divus piesitienus ar kreiso kāju 3.kāju pozīcijā ar skatu pret puišiem 6.zīm. pozīcijās.
- 8.-9.t. Meitenes atkārtro 5.-6.t. (“rāceņu vilkšanas”) darbības.
Puiši turpina “muciņu cilāšanu”. Atkāro 6.-7.t. darbības.
- 10.t. “Rāceņi ar lielu sparū tiek izrauti” - puiši pagriežas pret skatītājiem un liek nelielu soli uz skatuves sāniem, vienlaicīgi izpilda enerģisku lēcieni 6.pozīcijā, nolēc blakus meiteņi 7.zīm. vietās ar skatu pret skatītājiem un notupstas pirmā gājiena sākuma pozā.
Meitenes izpilda lēcieni 6.pozīcijā ar skatu pret puišiem, vienlaicīgi ceļot rokas uz augšu. Lēciena beigās ieliek rokas savilkta dūrēs sānos un pagriežas ar skatu pret skatītāju. (7.zīm.)
- 11.t. Puiši iztur pozu.
Meitenes izpilda divus galopa soļus un soli ar nolēcieni 6.pozīcijā 7.zīm. bultu virzienā. 11.t. beigās nolēc ar skatu uz vidu (8.zīm.).

Piektais gājiens (44.t.- 51.t.)

- 1.-2.t. Meitenes izpilda 1.kustību, virzoties virknēs pa četri (8.zīm. bultu virziens).
2.t. beigās skatuves centrā izveido divas līnijas (8.zīm. pelēcīgās figūras).
Virkņu gala meitenēm rokas savilkta dūrītēs ieliktas sānos.
Puiši saglabā pozu. 2.t. beigās 3., 4., 5., 6. puiši ar lēcieni iztaisnojas (tiek atainota “ražas savākšana”).
- 3.-4.t. 3., 4., 5., 6. puiši pievienojas meiteņu virknei (9.zīm. numerācija) un visi turpina izpildīt 1.kustību 9.zīm. bultu virzienā.
- 5.-8.t. 1., 2., 7., 8. puiši saglabā pozu. 4.t. beigās ar lēcieni iztaisnojas.
1., 2., 7., 8. puiši pievienojas pārējiem dejotājiem virknēs (10.zīm. numerācija). Visi ar 1.kustību virzās 10.zīm. bultu virzienā. 8.t. beigās paliek 11.zīm. vietās.

Sestais gājiens (52.t.-59.t.)

- 1.-2.t. Puiši uzliek meitenēm rokas uz vidukļa, meitenēm rokas sānos dūrītēs.
Visi pāros izpilda 2.kustību. Meitenes šūpošanos sāk ar soli pa labi uz labo pusi, puiši – pa kreisi uz kreiso pusi (11.zīm. bultas). Kustības laikā partneri saskatās.
- 3.t. Partneri pagriežas ar skatu viens pret otru (12.zīm.). Meitenes divas reizes piesit pie grīdas labo kāju 3.kāju pozīcijā, puiši – kreiso kāju 3.kāju pozīcijā.
Visiem rokas dūrītēs ieliktas sānos.
- 4.t. Visi izpilda četrus tecinus soļus apgriežoties ap sevi apmēram vienu apli. 12.zīm. bultas. Meitenes griežas ar labo kāju pa labi, puiši – ar kreiso kāju pa kreisi. Griezienu pabeidz 13.zīm. pozīcijās.

- 5.-6.t. 5.t. uz "viens" izveido vaļejo elkoņu satvērienu (pastaigas satvērienu), brīvās rokas dūrītēs ieliktas sānos. Izpildos divus tecīgus soļus un soli ar palēcienu (2 reizes), virzās 13.zīm. bultu virzienā. Puiši kustību sāk ar kreiso kāju, meitenes ar labo kāju. 6.t. beigās izveido 14.zīm. Partneri vaļējā satvērienā pagriežas ar skatu viens pret otru un paceļ sānis sadotas rokas (meitas kreisā ar puīša labo, brīvās rokas dūrītēs ieliktas sānos).
- 7.t. Puišis uz "viens" piesit pie grīdas kreiso kāju, enerģiski iegriež meitu un liek labo roku sānos.
Meitenes izpilda vienu skrējiena polku (jāizpilda ar uzlēcienu), sākot ar labo kāju un apgriezoties vienu veselu apli ap sevi pa labi.
Uz "trīs, četri" visi izpilda 2 piesitienu 3.kāju pozīcijā. Meitenes ar kreiso kāju. Puiši ar labo kāju. Rokas dūrītēs ieliktas sānos.
- 8.t. Visi izpilda divus galopa soļus un soli ar nolēcienu 6.pozīcijā. Meitenes galopu sāk ar kreiso kāju virzienā uz centru tā, lai veidotos neliels aplītis. Nolēciena beigās meitenes notupstas. Puiši sāk ar labo kāju tā, lai skatuves augšējā un apakšējā malā veidotos divas līnijas. 15.zīm.

Septītais gājiens (60.-71.t.)

- 1.-4.t. Puiši izpilda 1.kustību, sākot ar labo kāju, virzoties aplī DCV apmēram vienu apli. Rokas dūrītēs ieliktas sānos. 4.t. beigās paliek 6.pozīcijā ar skatu uz apļa centru. 16.zīm.
Meitenes tup dārziņa un 8 reizes sit plaukstas, atainojot rāceņu cepšanu. Meitenes izstiepj taisnas rokas sev priekšā, paralēli grīdai. Labā delna vērsta uz leju, kreisā – uz augšu. 1.t. uz "viens" labo roku paceļ galvas augstumā un, nolaižot līdz stāvoklim paralēli grīdai, sasit plaukstas ar blakus tupošās meitenes kreiso delnu. Uz "trīs" kreiso roku paceļ galvas augstumā (kreisās rokas delna vērsta uz leju) un, nolaižot līdz stāvoklim paralēli grīdai, sasit ar blakus tupošās meitenes labo roku (labās rokas delna vērsta uz augšu). Atkārtu darbības.
- 5.-10.t. Puiši ar skatu uz centru izpilda ceturta gājiena 5.-7.t. 1., 3., 7., 8. meitenes darbības (rāceņu vilkšana), tikai ar rokām dūrītēs ieliktām sānos (ar labo kāju izklupiens uz priekšu, uz aizmuguri, skrējiena polka griežoties, divi piesitieni). Izpilda divas reizes.
Meitenes sadod rokas dārziņā un 5.t. uz "viens" asi paceļ sadotās rokas virs galvas un tur tās līdz takts beigām. 6.t. uz "viens" asi nolaiž sadotās rokas lejā. 7.t. uz "viens" meitenes pieceļas un apgriežas pa labi ar skatu uz āru, uz "trīs" notupstas. 8.-9.t. atkārtu 5.-6.t. darbības ar skatu uz āru. 10.t. uz "viens" pieceļas un paliek ar skatu pret puīšiem, rokas gar sāniem.
- 11.t. Puiši izpilda 6.t. darbības, izklupienu ar kreiso kāju atpakaļ.
Meitenes izpilda izklupiena soli ar labo kāju uz priekšu, vienlaicīgi 3 reizes sasitot plaukstas (rokas taisni, paralēli grīdai).
- 12.t. Puiši atkārtu 11.t. meiteņu darbības, meitenes – puīšu darbības.

Astotais gājiens (72.-75.t. x2 / 76.-79.t.)

- 1.-2.t. Puiši dejo četras skrējiena polkas pretēji DCV, sākot ar labo kāju.

- Meitenes dejo četras apaļās galopa polkas, griežoties pa labi DCV, sākot ar labo kāju. Kustību iesāk, pagriežoties pa labi no skata uz āru, uz iekšu.
- 3.t. Puiši ar skatu uz centru dejo četrus galopa soļus DCV līdz savām meitenēm. Meitenes ar skatu uz āru dejo četrus galopa soļus pretēji DCV līdz saviem puišiem.
- 4.t. Partneri ar diviem galopa soļiem samainās vietām (18.zīm). Izpildot soli ar nolēcienu 6.pozīcijā, sadodas slēgtajā plecu-vidukļa aptvērienā.
- 5.-7.t. Partneri izpilda sešas apaļās galopa polkas, griežoties pa labi DCV.
- 8.t. Partneri plecu-vidukļa aptvērienā DCV izpilda divus galopa soļus un soli ar nolēcienu 6.pozīcijā, nolecot 19.zīm. pozīcijās.
- 9.t. Partneri ar skatu viens pret otru izpilda divus skrējiena polkas soļus, strauji atkāpjoties viens no otra un izveidojot slēgto satvērienu (sadotās rokas izstieptas paralēli grīdai). Puiši polkas soli sāk ar kreiso, meitenes – ar labo kāju.
- 10.t. Partneri ar skatu viens pret otru izpilda divus sīkās polkas soļus, cieši sadejojot ar augumiem kopā. Sadotās rokas, nesalokot elkoņos, nolaiž uz leju.
- 11.-12.t. Atkārti šī gājien 9.-10.t. darbības.

Devītais gājiens
(80.-83.t. x2 / 84.-90.t.)

- 1.-3.t. Partneri plecu - vidukļa aptvērienā dejo sešas apaļās polkas, griežoties pa labi DCV.
- 4.t. Partneri plecu – vidukļa aptvērienā izpilda divus galopa soļus un soli ar nolēcienu 6.pozīcijās DCV.
- 5.-8.t. Atkārti šī gājiena 1.-4.t. darbības. 4.t., izpildot soli ar nolēcienu 6.pozīcijā, nolec 20.zīm. pozīcijās.
- 9.-12.t. Atkārti astotā gājiena 9.-12.t. darbības 20.zīm. pozīcijās.
- 13.t. Partneri pagriežas ar skatu pret skatītājiem, izveidojot vaļējo vidukļa aptvērienu, un paskatās viens uz otru. 21.zīm.
- 14.t. Puišis nobučo meiteni.
- 15.t. Partneri, saglabājot aptvērienu, noskrien no skatuves (21.zīm. bultas).

KUSTĪBU APRAKSTS

1.kustība (17.-18.t.)

Kustību izpilda gan meitenes, gan puīši. Sākuma stāvoklis – 6.pozīcija, rokas savilkta dūrēs, ielikta sānos.

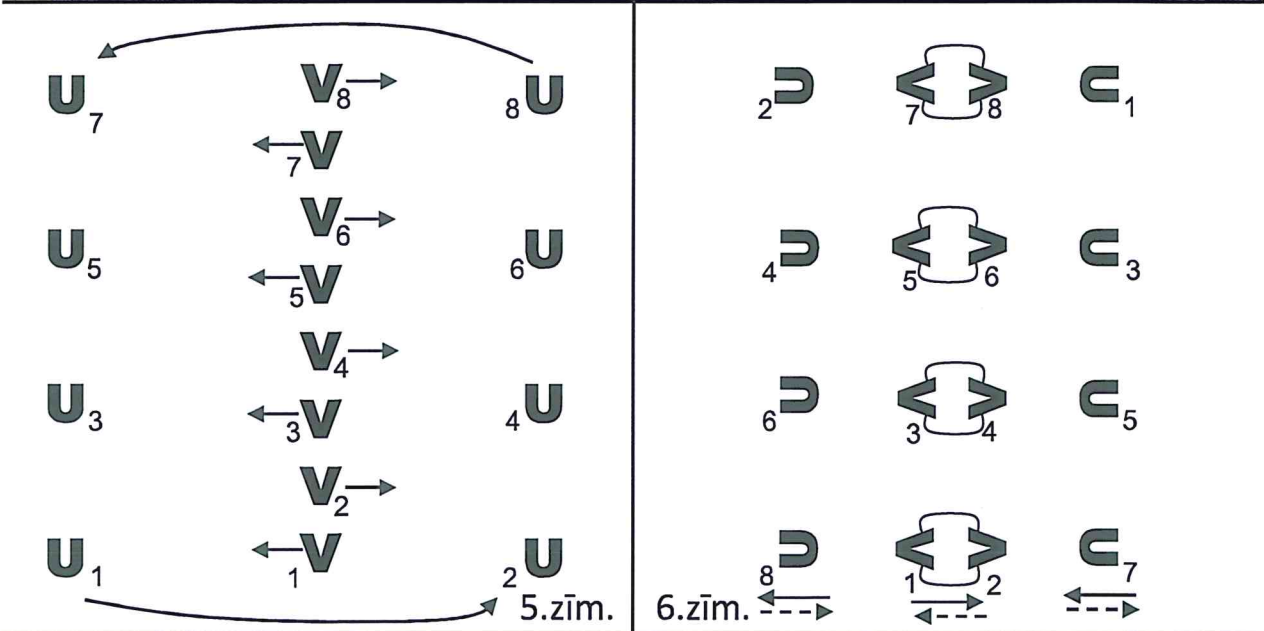
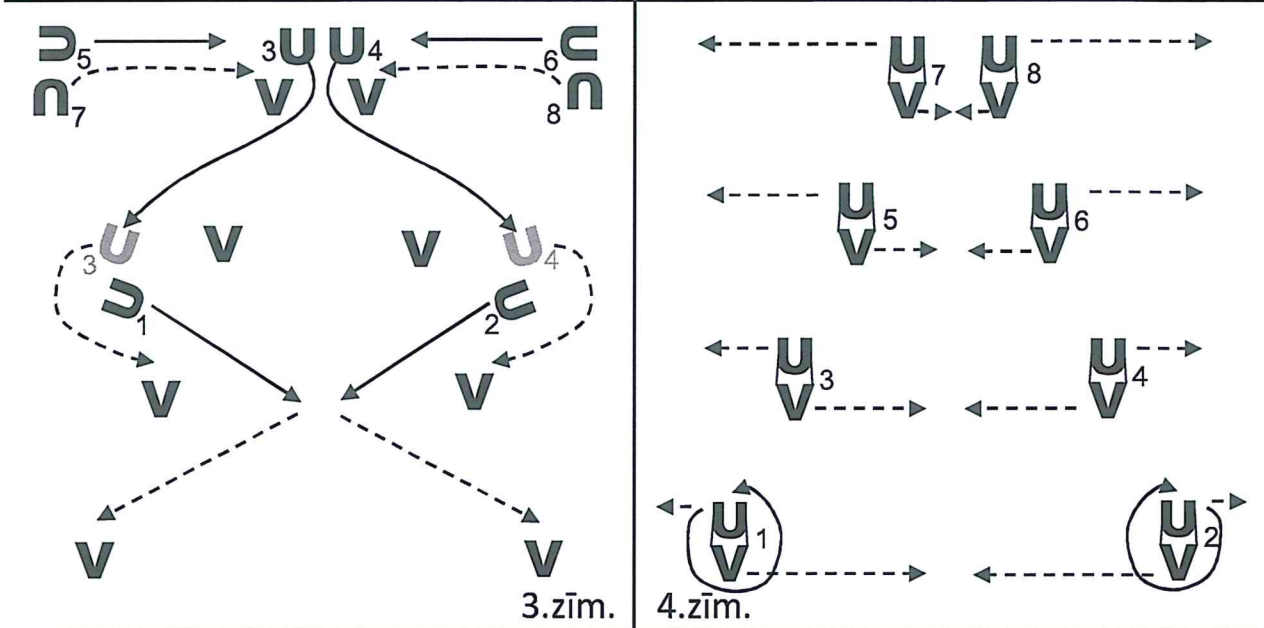
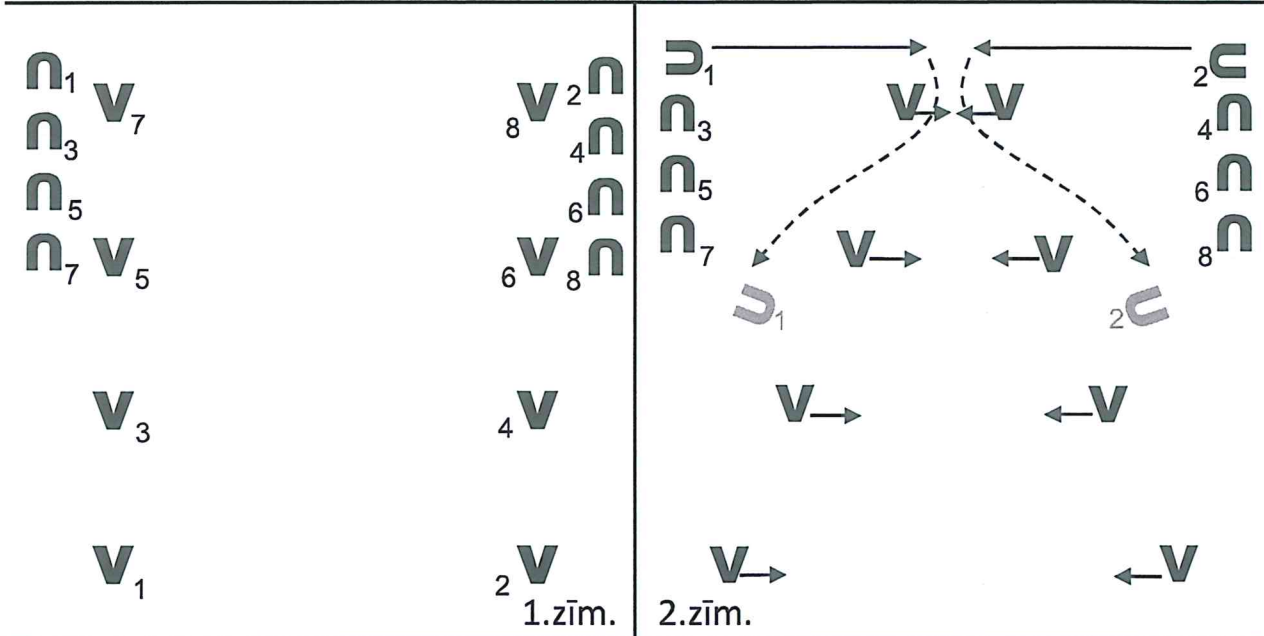
- 1.t. “viens” Solis ar labo kāju no puspēdas uz priekšu.
“div- Nolēciens 6.pozīcijā.
-i” Asi paceļ kreiso kāju saliektu celī, nostiepta pēda pie ceļa.
“trīs, četri” Izpilda 2 palēciena soļus uz priekšu, sākot ar kreiso kāju. Otro palēcieni veic nepilnu, abas kājas atstājot pie zemes.
- 2.t. “viens” Solis ar kreiso kāju no puspēdas uz priekšu.
“div- Nolēciens 6.pozīcijā.
-i” Asi paceļ labo kāju saliektu celī, nostiepta pēda pie ceļa.
“trīs, četri” Izpilda 2 palēciena soļus uz priekšu, sākot ar labo kāju. Otro palēcieni veic nepilnu, abas kājas atstājot pie zemes.

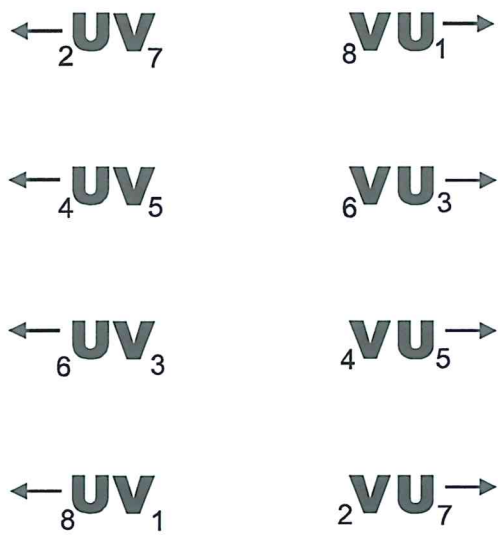
2.kustība (25.-26.t.)

Kustību izpilda gan meitenes, gan puīši. Sākuma stāvoklis – otrā pusizvērstā pozīcija, neliels iesēdiens (demi plie). Rokas sānos.

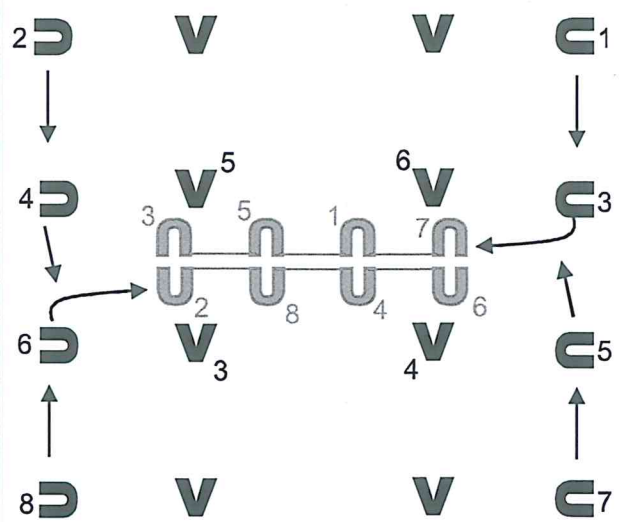
- Aiztaktī labo kāju nedaudz paceļ no grīdas.
- 1.t. “viens” Pārnes svaru uz labās kājas, saglabājot demi plie 2.pozīcijā. Auguma augšdaļu noliec sānis pa labi.
“divi” Neliels lēciens uz labās kājas, vienlaicīgi kreiso paceļ sānis – ceļgala locītava veido taisnu leņķi, pēda atliekta. Auguma augšdaļa noliekta sānis pa labi.
“trīs, četri” Atkārti “viens, divi” darbības pārnesot svaru uz kreiso pusi un paceļot sānis labo kāju.
- 2.t. Atkārti 1.t. darbības.

MAKTENĪGI RĀCENTIŅI

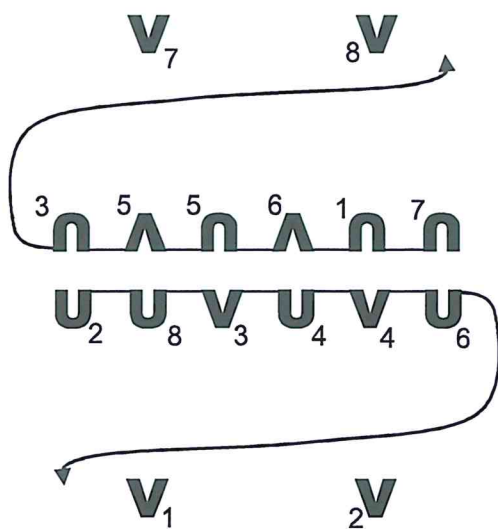

7.zīm.

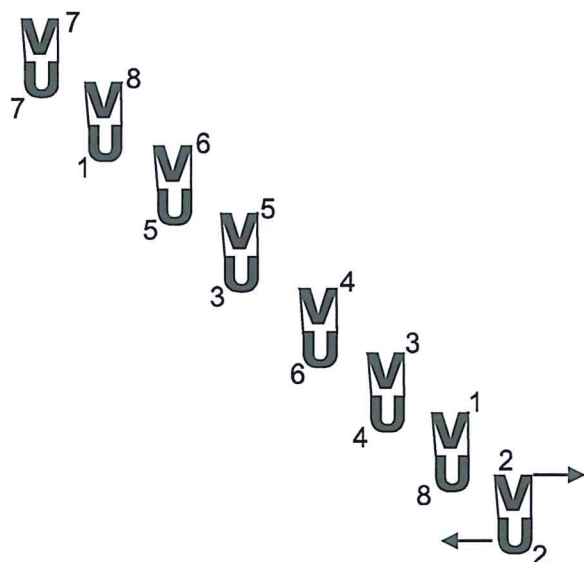
8.zīm.

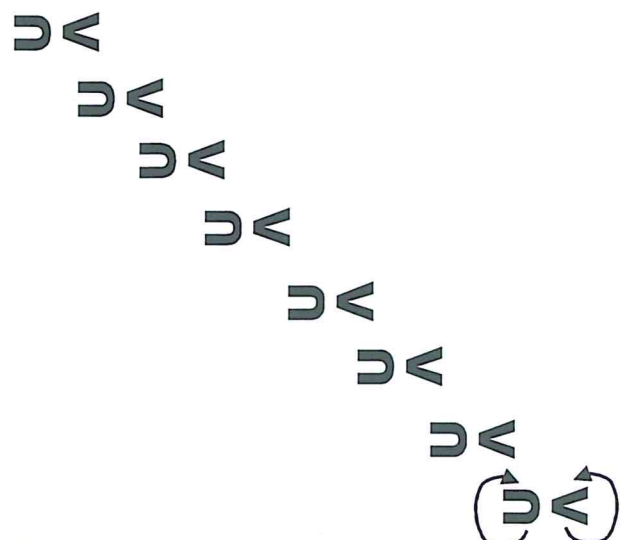
9.zīm.

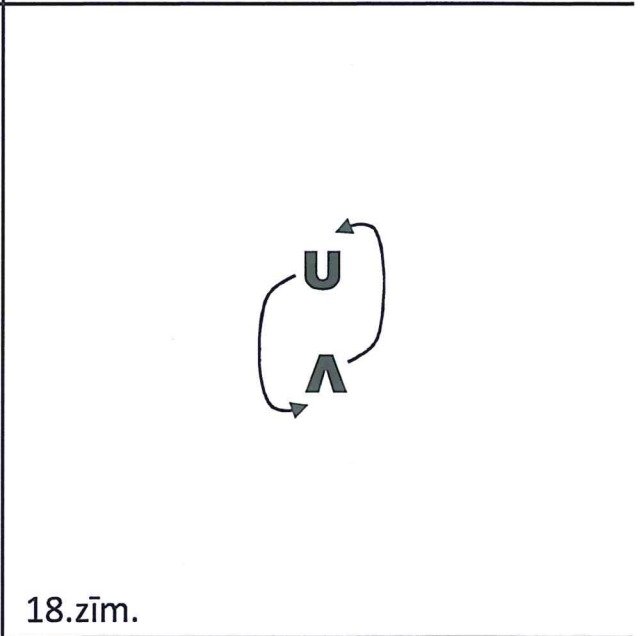
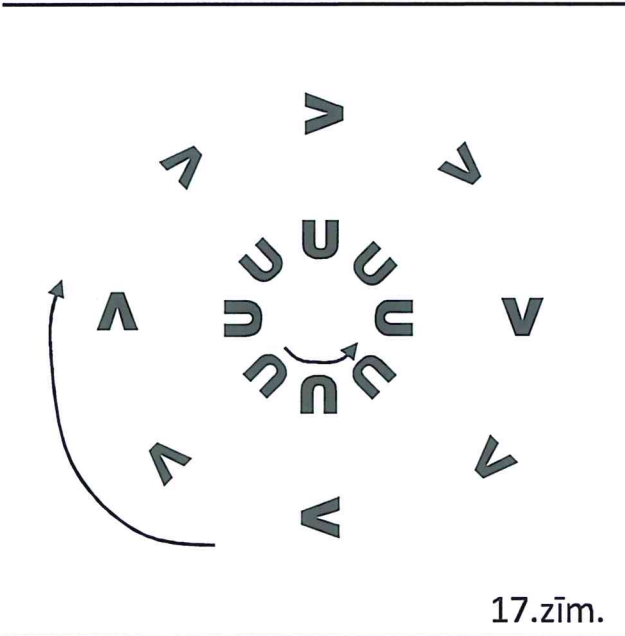
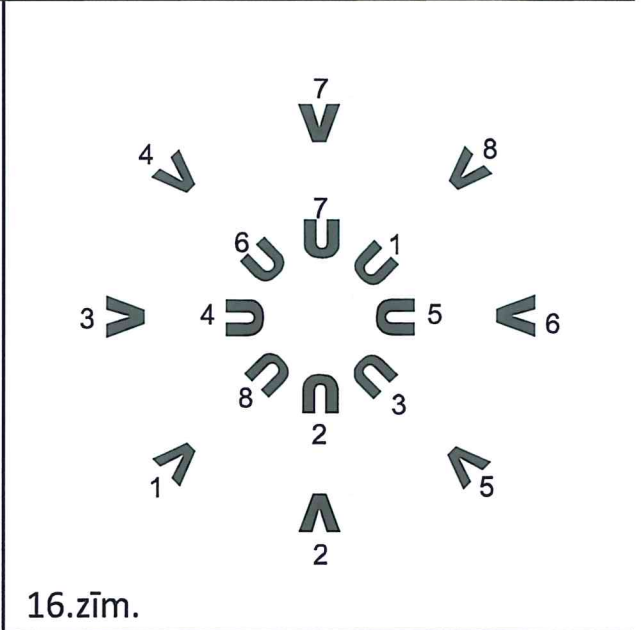
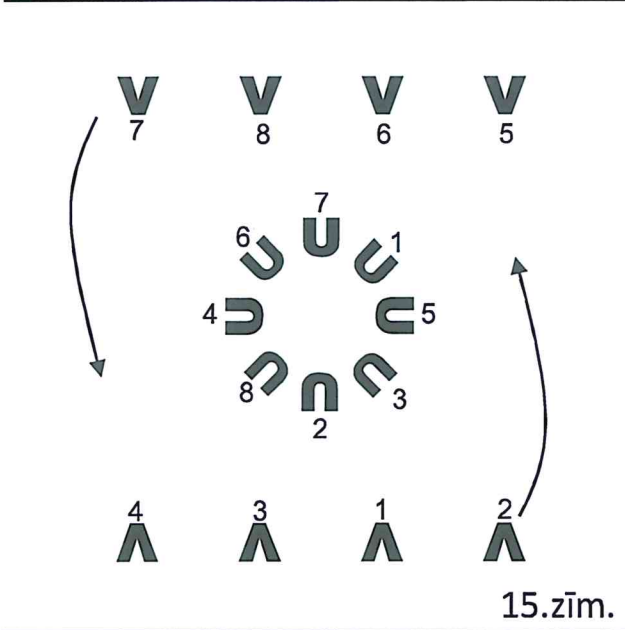
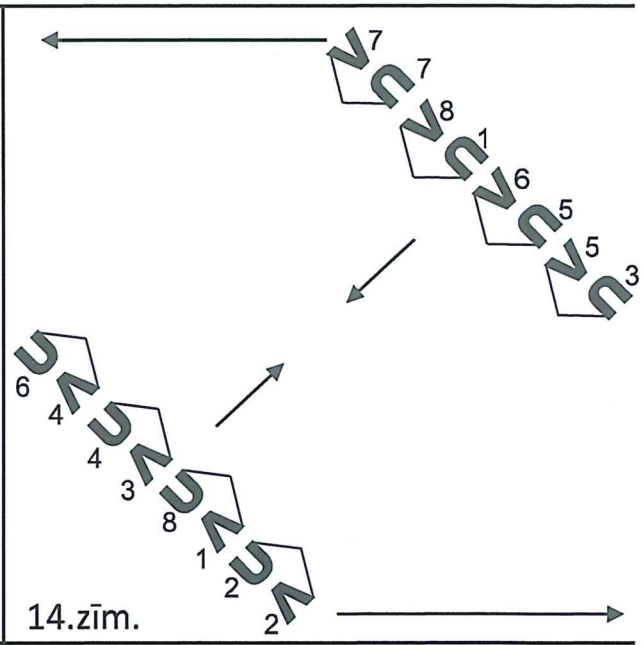
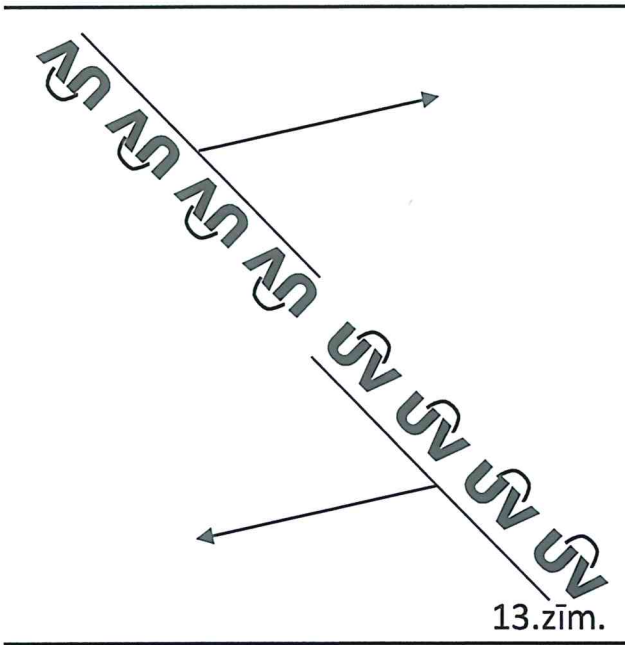
10.zīm.

11.zīm.

12.zīm.

<p> </p> <p> </p> <p> </p> <p> </p> <p>19.zīm.</p>	<p> </p> <p> </p> <p> </p> <p> </p> <p>20.zīm.</p>
--	---

<p> </p> <p> </p> <p> </p> <p> </p> <p>21.zīm.</p>	
--	--

Maktenīgi rācentiņi

Sniedzes Grīnbergas mūzika

♩ = 140

5 *sim.*

11 Am

17 C G C

21 C G C

25 F C G G C G C

33 F C

37 G G C G G C G C

44 C G C

2
48 C G C

Musical staff 48-51: Treble clef, 4/4 time. Chords: C (48-50), G (51), C (51). Melody: quarter notes G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F4, E4, D4, C4.

52 F C G G C G C

Musical staff 52-55: Treble clef, 4/4 time. Chords: F (52), C (53), G (54), G (55), C (56), G (57), C (58). Melody: quarter notes G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F4, E4, D4, C4.

60 F C

Musical staff 60-63: Treble clef, 4/4 time. Chords: F (60), C (63). Melody: quarter notes G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F4, E4, D4, C4.

64 G G C G

Musical staff 64-67: Treble clef, 4/4 time. Chords: G (64), G (65), C (66), G (67). Melody: quarter notes G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F4, E4, D4, C4.

69 G C G C G C

Musical staff 69-72: Treble clef, 4/4 time. Chords: G (69), C (70), G (71), C (72), G (73), C (74). Melody: quarter notes G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F4, E4, D4, C4.

72 C G G C C G G C

Musical staff 72-75: Treble clef, 4/4 time. Chords: C (72), G (73), G (74), C (75), C (76), G (77), G (78), C (79). Melody: quarter notes G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F4, E4, D4, C4.

76 G F G C G F G C

Musical staff 76-79: Treble clef, 4/4 time. Chords: G (76), F (77), G (78), C (79), G (80), F (81), G (82), C (83). Melody: quarter notes G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F4, E4, D4, C4.

80 C G G C C G G C

Musical staff 80-83: Treble clef, 4/4 time. Chords: C (80), G (81), G (82), C (83), C (84), G (85), G (86), C (87). Melody: quarter notes G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F4, E4, D4, C4.

84 G F G C G F G C

Musical staff 84-87: Treble clef, 4/4 time. Chords: G (84), F (85), G (86), C (87), G (88), F (89), G (90), C (91). Melody: quarter notes G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F4, E4, D4, C4.

88 G rit. neteikšu nevienam C

Musical staff 88-91: Treble clef, 4/4 time. Chords: G (88), C (91). Melody: quarter notes G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F4, E4, D4, C4. Includes a 'rit.' marking and a fermata over the final note.